

SMÅFÖRETAGSAMHETEN OCH SAMHÄLLET

Småindustri och hantverk ha under senare tid tilldragit sig en stigande uppmärksamhet. Främjandet av dessa näringars intressen förutsätter framför allt en tillfredsställande lösning av deras försäljningsproblem, varvid svensk partihandel har en viktig roll att fylla.

Svenskt Affärsliv har funnit det vara av intresse att i några artiklar av representanter för småföretagsamheten belysa de viktiga frågor det här gäller och ägnar huvuddelen av föreliggande nummer åt desamma. Här nedan behandlas ämnets allmänna aspekt av amanuensen Axel Carlsson i Industriens utredningsinstitut, vilken fungerat såsom sekreterare vid den nyligen slutförda statliga utredningen rörande åtgärder för främjandet av småindustrien och hantverket.

Hantverket och småindustrien äro förtjänta all den välvilliga uppmärksamhet, som på senaste tiden i så hög grad kommit dessa näringar till del. Jämsides med driftskoncentrationen till varuhus och stora industri- anläggningar har — utan att låta lika mycket tala om sig — småföretagsamheten nått en rik utveckling. Både som komplementnäring till jordbruk och storindustri och som självständig producerande företagsamhet stärker smådriften folkförsörjningen i grunden. Företags- formernas allsidiga tillväxt ger stadga och balans åt näringsutvecklingen. Småföretagens förmåga att hävda sig gentemot centraliseringstendenserna har därför ur folkförsörjningens synpunkt varit av stort värde.

Huruvida utvecklingen kommer att i fortsättningen gestalta sig på samma sätt som hittills är svårt att säga. Om man, som väl alla vilja, räknar med en fortsatt kontinuerlig levnadsstandardhöjning, innebär detta ytterligare differentiering av konsumtionsvanorna. Detta befördrar i sin tur en nyansering av produktionen av nyttigheter och tjänster, vilken icke kan annat än främja småföretagens belägenheter. Även andra faktorer kunna tänkas inverka i förmånlig riktning på förhållningarna för små driftsenheter. Jag tänker på fördelarna för många storföretag att lämna ut detaljer tillverknings på underleverans. Att inom en storindustriell anläggning montera produktdelar, vilka för- tillverkas vid olika självständiga specialverksstäder, visar sig icke sällan vara en rationell metod att framställa en sammansatt färdigprodukt. Här i landet har ju från

storindustriens sida mycket aktivt intresse för detta förfaringsätt kommit till uttryck. Industriförbundets verksamhet för främjande av dylika underleveranser från småindustrien är bland annat ett utslag av strävanden i den riktningen.

Från småföretagarna och deras organisationer har vid skilda tillfällen statsmakternas stöd i utvecklingssträvandena påkallats. Bland annat har detta varit fallet med avseende på statens medverkan för att tillgodose småföretagens kreditbehov. Småindustrien och

**genom rationell drift
kan Marabou ge mer
för pengarna**

37

öre pr hg.

inklusive omsättningskost

Amanuens A. Carlsson.

hantverket, liksom för övrigt även småhandeln, ha att kämpa med betydande finansieringssvårigheter, härrörande från både bristande kunskaper i företagsekonomiska ämnen och oförmåga att i vissa avseenden hävda sig gentemot andra affärsintressen. Ofta förefinnes exempelvis en växande klyfta mellan den kredit man lämnar sina kunder och den man kan erhålla av egna leverantörer. Med visshet kan mycket åstadkommas till

ordnande av småföretagens finansiering genom förbättring av kalkyleringsmetoderna och icke minst genom saneringsarbete på försäljningsområdet.

I viss mån torde emellertid även småföretagens avsaknad av mera betydande fasta tillgångar kunna lägga hinder i vägen för erhållande av lån, vilket kan öka finansieringsbekymren, förhindra konsolidering av »svävande» krediter och hämma företagets utbyggnad. Det är svårt att bedöma behovet av dylika ytterligare kreditmöjligheter. Såväl affärs- som sparbankernas utlåning till hantverk och småindustri är ju redan nu mycket betydande. I den utredning rörande statens medverkan för främjande av hantverk och småindustri, som nyligen fördigställdes inom handelsdepartementet, har föreslagits inrättande i anslutning till riksbanken av en speciell låneverksamhet för att tillgodose småföretagens behov av här berörda långfristiga kredit.

En väg att understödja småföretagens utvecklingssträvanden är medverkan till rationalisering och effektivisering av driftsmetoderna. Avsevärda resultat torde här stå att vinna enbart genom att man animerar företagarna till självstudier i allmänna företagsekonomiska ämnen, framförallt, som nyss framhållits, i kalkylation.

Behovet av rådgivning i specialfrågor har man på vissa håll ansett kräva inrättandet av lokal konsultationsverksamhet. I vad mån detta är behövt och i vilken utsträckning staten bör bidra till en sådan inrättning, får väl de försök utvisa, som med avseende på konsultationsverksamhetens ordnande för närvarande göras vid Statens Hantverksinstitut och inom Sveriges Hantverksorganisation.

Från samhällets sida föreligga alla skäl att giva småföretagsamheten stöd för dess utveckling. Hantverkets och småindustriens yrkesutövare bilda kärnan i — för att begagna ett något ålderdomligt uttryck — medelståndet, som torde ha lika stabiliserande inflytande på samhällsutvecklingen, som väl företagsformerna som sådana på näringslivet och dess framsteg. Det är dock viktigt, att i den mån stödåtgärder vidtagas, dessa erhålla en form, som överensstämmer med småföretagsamhetens struktur, som bevarar och icke bryter ned dess värdefulla egenskaper — initiativförmågan, självverksamheten, ansvarskänslan.

Kolonialvaruhandelns omsättning

De 76 kolonialgrossistföretag, representerande den enskilda handeln, som medverka i Affärsökonomiska Forskningsinstitutets statistik redovisade för första kvartalet i år en försäljning uppgående till 39,4 milj. kr. mot 38,1 milj. kr. för första kvartalet 1939. Ökningen är alltså 1,3 milj. kr.

Av de kollektivistiska företagsgrupperna redovisade K. F. en omsättning av kolonialvaror under första kvartalet å 45,1 milj. kr., vilket är lika mycket som under 1939 års första kvartal. Icabolagets, d. v. s. Hakongruppens, totala försäljning uppgick till 31,2 milj. kr. mot 26,3 milj. kr. under samma tid i fjol.

I Hakongruppens siffra ingår icke endast kolonialvaror utan även andra varor. Några uppgifter om den roll, som nya avdelningar och nya kontor spela för Hakongruppens omsättningsökning, innehåller icke A. E. F:s rapport. Sådana uppgifter ha heller icke tidigare lämnats. På grund härav är också en jämförelse mellan de olika gruppernas utveckling omöjlig.

AKTIEBOLAGET

Borås Klädningstygfabrik

BORÅS

Fabrikat:

Cheviots-, Kostym-, Kapp- och Dräkttyger.

Stjärnmakaroner
Vermiceller
Spagheetti E.
Makaronelli D.
Stänger B.
Stänger C.
SB. SSB. A.J. J.J.

Gårda Makaroner

"DE BILLIGA KVALITETSMAKARONERNA"

Välkänd försäljningschef

söker platsombyte. Initiativrik, energisk, van organisatör (även kontors-), driven förhandlare, perfekt reklamman, inarbetad på kolonialgrossister och hemmastadd i flera branscher. Förstklassiga referenser och uppnådda resultat garantera mannen. Tacksam för tillfälle till underhandsdiskussion efter svar till »Credo», Svenskt Affärslivs exp. Stockholm f. v. b.

Ni önskar en tillförlitlig upplysnings- och inkassobyrå!

Anlita därför

STOCKHOLM

AKTIEBOLAG